

Een kind van gescheiden ouders inschrijven in de kinderopvang: zo doe je dat

Inhoud

Inleiding	5
Uitgangspunten	6
Ouderlijk gezag bij niet-samenlevende ouders <i>Achtergrondinformatie voor de kinderopvang</i>	7
Tips	10
Info voor ouders <i>Het ouderlijk gezag en de kinderopvang</i>	11
Interessante adressen en links Consult en advies voor professionals Info en advies voor ouders en/of kinderen Interessante links Interessante folders	13
Colofon	16

Inleiding

Het stijgende aantal (echt)scheidingen in onze maatschappij weerspiegelt zich ook in de kinderopvang. Meer en meer kinderen hebben gescheiden ouders en leven in een eenoudergezin of in een nieuw-samengesteld gezin. Ouders die niet meer samenleven, slagen er meestal in om tot een nieuw evenwicht te komen. Soms verliezen zij zichzelf zo in de strijd met hun ex-partner, dat hun kinderen zwaar belast worden. Dit stelt de kinderopvang voor de uitdaging om ook voor deze kinderen gepaste zorg te bieden, rekening houdend met de soms complexe context waarin zij leven.

Organisatoren van kinderopvang, zowel opvang van baby's en peuters als buitenschoolse opvang, signaleren dat zij soms in een erg moeilijke positie worden geplaatst door ouders die een conflictueuze scheiding doormaken. De druk om partij te kiezen voor één ouder is groot, het is erg moeilijk om niet meegezogen te worden in de conflicten tussen de ouders en het strijdtoneel breidt zich uit tot in de kinderopvang. Soms worden kinderen expliciet ingezet in de strijd tussen vechtende ex-partners die er niet meer in slagen om op een goede manier ouder te zijn en het belang van hun kind te zien.

Om in deze vaak complexe situatie als kinderopvang overeind te blijven, is het belangrijk dat men goed geïnformeerd is over de wetgeving ter zake. Binnen dit wettelijk kader is het verder van groot belang dat de kinderopvang een duidelijke visie heeft op hoe zij omgaat met kinderen van gescheiden ouders.

Het wettelijk kader en de visie op kinderen van niet-samenlevende ouders in de kinderopvang kunnen zich reeds weerspiegelen bij de inschrijving. Wanneer men dan zeer helder is hieromtrent, biedt dit houvast aan ouders en kinderen. Conflicten tussen ouders worden hierdoor voor de kinderopvang beter hanteerbaar. Zo kan bij de inschrijving bijvoorbeeld al worden meegegeven dat wanneer de andere ouder om informatie vraagt de kinderopvang verplicht is dit te geven omdat het nu eenmaal de wet is.

In deze bundel willen wij handvatten aanreiken om moeilijke scheidingsituaties in de kinderopvang makkelijker te hanteren. Dit is in het belang van het kind, maar evengoed in het belang van de kinderopvang. De kans dat het conflict tussen de ouders zich uitbreidt naar de kinderopvang wordt kleiner, waardoor de medewerkers zich kunnen blijven focussen op waar het in wezen om gaat, namelijk dat de kinderopvang een plaats blijft waar een kind zich in alle rust kan ontwikkelen.

Deze bundel is in de eerste plaats geschreven voor de organisatoren van de kinderopvang, maar bevat ook een woordje uitleg voor ouders over het ouderlijk gezag: wat de wet zegt over de rechten en plichten van ouders, de gevolgen van een scheiding op de uitoefening van het ouderlijk gezag en wat dit betekent in de context van de kinderopvang. Hiermee willen we ouders informeren en een aantal hardnekkige misverstanden de wereld uit helpen. We maakten er een apart hoofdstuk van, zodat de tekst makkelijk kan meegegeven worden met ouders.

Uitgangspunten

1 DE KINDEROPVANG IS EEN PLAATS WAAR ELK KIND ZICH IN ALLE RUST EN VERTROUWEN MOET KUNNEN ONTWIKKELEN

Dit betekent dat de school geen strijdtoneel kan worden voor vechtende ouders.

- Het is belangrijk dat **ouders gehoord** kunnen worden in hun bezorgdheden en bekommernissen, maar **niet oeverloos** en zeker niet in het bijzijn van hun kind.
- Het is goed om als kinderopvang in het contact met de ouders steeds te **focussen op het functioneren van het kind** en op de relatie ouders-kinderopvang.
- Het kan goed zijn in de kinderopvang een **plaats te voorzien** waar, indien nodig, een gesprek met de ouder kan doorgaan.
- Vanuit de kind-observaties van de begeleiders krijgen zij informatie over hoe het kind zich voelt. Deze informatie wordt objectief en bij voorkeur aan beide ouders doorgegeven. We denken hierbij aan het welbevinden, de betrokkenheid, ontwikkelingsevoluties, draagkracht van het kind, emoties...

2 ELK KIND IS EEN KIND VAN BEIDE OUDERS, WAT DE GEZINSCONTEXT OOK IS

Een kind heeft het nodig om **loyaal** te kunnen blijven **aan beide ouders**, ook als zij in een heftige scheidingsstrijd verwickeld zijn. Het is belangrijk dat de kinderopvang hierin duidelijk stelling neemt, van bij de inschrijving van het kind, om te vermijden dat men meegezogen wordt in een strijd waarvan het kind onvermijdelijk de dupe wordt.

Het correct informeren van elke ouder van bij de inschrijving is hierbij een belangrijk hulpmiddel. Op die manier worden **beide ouders van bij de start betrokken** het verblijf in de kinderopvang van hun kind. Soms vraagt de ouder die het kind inschrijft uitdrukkelijk om de andere ouder niet te informeren. De wet ter zake is hierin echter heel duidelijk: **elke ouder** heeft **recht op gratis informatie** van de kinderopvang over **opvang gerelateerde zaken**, tenzij men kan aantonen dat een rechtbank zich anders heeft uitgesproken.

Informatie van de kinderopvang houdt o.a. in: infoavonden, oudercontacten, foto's, informatie over ontwikkelings- evoluties en/of activiteiten,... Deze info wordt bij voorkeur verstrekt aan beide ouders.

De medewerkers van de kinderopvang zijn extra alert op hun onpartijdigheid binnen een context waar sprake is van een hoogconflictueuze scheidingssituatie.

3 EEN KIND KAN NOOIT AANGESPROKEN WORDEN OP ZAKEN WAAR DE OUDERS VERANTWOORDELIJK VOOR ZIJN

Het is belangrijk dat de kinderopvang zicht heeft op de **verblijfsregeling van het kind**, onder meer omdat men bij problemen die ouder kan aanspreken bij wie het kind op dat moment verblijft. Bijvoorbeeld: het kind heeft op maandag na het weekend bij vader systematisch geen reservekledij of lunchpakket mee. Het is goed om dan de vader hierop aan te spreken, niet de moeder en ook niet het kind zelf. In moeilijke scheidingssituaties kan dit voor het kind bijzonder moeilijk liggen, omdat uitspraken van de begeleider kunnen gebruikt worden in de strijd tussen de ouders en het kind ook vaak als boodschapper tussen de ouders gebruikt wordt.

Door correct diegene aan te spreken die verantwoordelijk is, vermijdt men dat de kinderopvang er mee de oorzaak van wordt dat het kind gekneld geraakt tussen de ouders.

Ouderlijk gezag bij niet-samenlevende ouders

ACHTERGRONDINFORMATIE VOOR DE KINDeropvang

1 WIE IS DE JURIDISCHE OUDER?

Een juridische ouder is een ouder die zijn biologische afstammingsband met zijn of haar kind ook juridisch heeft laten bevestigen door bijvoorbeeld de opname van het moeder- of vaderschap in de geboorteakte of door een erkenning van het kind bij de Burgerlijke Stand. Ook een adoptieouder wordt door de adoptie de juridische ouder van een (adoptie)kind. Sinds 2006 kunnen kinderen ook twee juridische ouders van hetzelfde geslacht hebben. **Enkel juridische ouders oefenen het ouderlijk gezag uit over hun kinderen, ongeacht of ze al dan niet gehuwd geweest zijn.** Dit betekent dat een ouder die geen juridische band heeft met zijn of haar kinderen¹ wettelijk gezien als derde beschouwd wordt en juridisch gezien geen rechten heeft t.a.v. deze kinderen.

2 GEZAGSREGELING NA SCHEIDING

2.1. Ouderlijk gezag

Een juridische ouder oefent volgens de Belgische wet het ouderlijk gezag uit over zijn of haar kind tot dit meerderjarig (= 18 jaar) is.

Dit betekent dat een juridische ouder **rechten** en **plichten** heeft en **aansprakelijk** is voor zijn of haar minderjarig kind.

De ouder heeft recht:

- op eerbied en respect van zijn of haar kind
- op contact met zijn of haar kind
- om beslissingen te nemen over fundamentele opvoedingskwesties van zijn of haar kind
- op toezicht over de opvoeding van zijn of haar kind
- op informatie over zijn of haar kind

De juridische ouder heeft de plicht om te zorgen voor het levensonderhoud, de opvoeding, opvang en opleiding van zijn of haar kind. Niemand anders dan de juridische ouders (of de voogd) van een kind kan het ouderlijk gezag over het minderjarige kind uitoefenen. Stiefouders, grootouders,... kunnen, op vraag van de ouder bij wie het kind op dat moment verblijft, wel de dagelijkse

zorg over een kind opnemen, maar kunnen bij gebrek aan ouderlijk gezag bijvoorbeeld geen belangrijke opvoedingsbeslissingen nemen over het kind. Zij hebben ook geen recht op informatie van de opvang over het kind (zie verder op blz. 9, punt 4) en kunnen het kind niet afhalen in de opvang zonder toestemming van de ouders.

2.2. Gezagsco-ouderschap of de gezamenlijke uitoefening van het ouderlijk gezag

De wetgever voerde in 1995 een nieuw systeem van 'co-ouderschap' (ook wel **gezagsco-ouderschap**) in: zolang kinderen minderjarig zijn, oefenen de juridische ouders **samen** het **ouderlijk gezag** over hen uit en moeten ouders dus ook samen beslissingen nemen over hun minderjarige kinderen. Hierbij maakt het niet uit of ouders samenleven, getrouwd zijn, of gescheiden. Het is niet omdat er gezagsco-ouderschap is, dat het kind evenveel tijd bij beide ouders verblijft.

Gezagsco-ouderschap is dus niet hetzelfde als verblijfsco-ouderschap (zie verder bij verblijfsregeling).

Strikt genomen zou **co-ouderschap** betekenen dat ouders steeds **samen moeten optreden**, wanneer er beslissingen genomen worden over hun minderjarige kinderen. De wetgever voorzag voor derden ter goeder trouw echter een **vermoeden** dat zij er mogen van uitgaan dat **elke beslissing genomen, of elke handeling gesteld door één ouder gebeurde mét toestemming van de andere ouder**. Dit geldt ook wanneer ouders gescheiden zijn of niet samenleven. Enkel wanneer derden weten dat er op een bepaald gebied onenigheid is tussen ouders, vervalt dit vermoeden en hebben zij toch de expliciete toestemming van elke ouder nodig. Indien dit niet mogelijk is, dan is een bewijs nodig van een uitspraak van de familierechter (bijvoorbeeld een gerechtelijk vonnis) dat zegt dat ze mogen handelen zonder de toestemming van de andere ouder (zie ook exclusief ouderlijk gezag).

2.3. Exclusief ouderlijk gezag

Enkel de familierechter kan beslissen om af te wijken van het wettelijk principe van gezagsco-ouderschap. Als ouders er totaál niet in slagen om hun ouderlijk gezag gezamenlijk uit te

¹ Een biologische ouder die zijn/haar kind niet erkend heeft, alsook een pleegouder en een stiefouder, zijn ouders die geen juridische band hebben met het kind en dus geen ouderlijk gezag hebben.

oefenen, kan de rechter het ouderlijk gezag volledig of gedeeltelijk aan één ouder toekennen. De ouder met het exclusief ouderlijk gezag kan vanaf dat moment alle **beslissingen** t.a.v. de minderjarige kinderen **alleen** nemen. In dat geval vraag je als opvanginitiatief best bij inschrijving reeds een authentieke akte (gerechtelijk vonnis of een notariële akte) van dit exclusief ouderlijk gezag. De **andere ouder** behoudt in dat geval wél het **recht op persoonlijk contact** met zijn of haar kinderen, alsook het **recht om toezicht uit te oefenen** op de opvoeding die het kind krijgt en het **recht op informatie over de kinderen** (zie verder).

2.4. *Andere vormen van verdeling van het ouderlijk gezag*

Er komen ook nog een aantal **tussenvormen** voor. Bijvoorbeeld: er is **gezagsco-ouderschap** waarbij één ouder toch het recht wordt toegekend om alle beslissingen m.b.t. een bepaald aspect van de opvoeding van de kinderen (bijvoorbeeld: onderwijs, gezondheid, religie, ...) alleen te nemen. Of er is sprake van **exclusief ouderlijk gezag**, maar de rechter voorziet toch dat bepaalde beslissingen door de beide ouders samen genomen moeten worden. Gezien het belang van de verdeling van het ouderlijk gezag, is het aan te raden om deze op te vragen bij de inschrijving in de opvang. **Enkel een authentieke akte** (gerechtelijk vonnis of een notariële akte) **is officieel bindend**. Op andere afspraken of documenten (bijvoorbeeld een onderling afgesproken, schriftelijke overeenkomst, of het resultaat van een bemiddeling in familiezaken) kunnen ouders steeds terugkomen.

Ouders hebben recht op privacy en zijn bijgevolg niet verplicht om de (volledige) authentieke akte te tonen of te overhandigen aan de school, maar dan kan de school er ook geen rekening mee houden. Om rekening te kunnen houden met de regeling heeft de school het stuk uit de authentieke akte nodig waarin de regeling omschreven staat mét de datum van de akte.

2.5. *Situatie van de kinderopvang*

De hierboven uitgelegde algemene principes zijn ook van toepassing op de kinderopvang. Dit betekent dat ouders, onder toepassing van het co-ouderschap, **samen** beslissingen zouden moeten nemen aangaande de kinderopvang voor hun minderjarige kinderen.

In volgende situaties kan de kinderopvang ingaan op de vraag van **één ouder** om zijn of haar kind in te schrijven in de opvang :

- op basis van het hierboven aangehaalde wettelijke vermoeden, kan de kinderopvang ervan uitgaan dat de inschrijving door de ene ouder gebeurt mét toestemming van de andere ouder (zolang de opvang geen reden heeft om hier aan te twijfelen);
- wanneer er sprake is van exclusief ouderlijk gezag, kan de ouder mét exclusief ouderlijk gezag zijn of haar kind inschrijven in de opvang zonder toestemming van de andere ouder;
- ten slotte wordt in de praktijk ook aanvaard dat één ouder zijn

of haar kind alleen kan inschrijven in de kinderopvang van zijn of haar keuze (enkel) voor de periode dat de kinderen wettelijk bij hem of haar verblijven (zie verder 3.1.).

3 VERBLIJFS- EN ONGANGSREGELING VAN DE KINDEREN

3.1. *Verblijfsregeling*

Een verblijfsregeling regelt wanneer een kind bij welke ouder verblijft als ouders niet samenleven. Deze regeling kan zeer divers zijn: week/week, 9/5 dagen, hoofdverblijf bij één ouder en om de twee weken een weekendverblijf bij de andere ouder, ... en is vaak aangepast aan de school- en vakantieperiodes van de kinderen.

Verblijfsco-ouderschap houdt in dat kinderen (ongeveer) evenveel tijd bij hun beide ouders verblijven, bijvoorbeeld een week-weekregeling. Men spreekt dan van **bilocatie** of gelijkmatig verdeelde huisvesting.

3.2. *Omgangsregeling = recht op persoonlijk contact*

Een omgangsregeling bepaalt wanneer een kind contact zal hebben met de ouder waar het niet bij verblijft, in situaties van exclusief ouderlijk gezag.

3.3. *Afhalen en bezoeken van de kinderen in de opvang*

- In principe kunnen (beide) juridische ouders hun kind steeds afhalen in de opvang.
- Hierop kan enkel een uitzondering gemaakt worden indien een andere regeling vermeld staat in een authentieke akte (een gerechtelijk vonnis of een notariële akte).
- Elke ouder kan, tijdens de periode dat het kind bij hem/haar verblijft, iemand aanduiden om het kind in zijn/haar plaats af te halen. Stiefouders, grootouders en andere derden kunnen dus wel degelijk een kind afhalen van de opvang met toestemming van de ouder bij wie het kind op dat moment wettelijk verblijft.
- Bij conflict tussen de ouders moet de verblijfs- en omgangsregeling, zoals vermeld in een authentieke akte (een gerechtelijk vonnis of een notariële akte), gevolgd worden. De opvang is wettelijk verplicht om hiermee rekening te houden.
- **Minderjarige kinderen hebben geen beslissingsrecht m.b.t. de uitvoering van de verblijfs- en omgangsregeling.** Wanneer een kind niet mee wil met een ouder of de door de ouder aangeduide persoon, is het aan de opvang om het kind te informeren over de verplichting om de verblijfs- en omgangsregeling (zoals vermeld in een gerechtelijk vonnis of een notariële akte) uit te voeren.

- Gezien het belang van de verblijfs- of omgangsregeling, is het aan te raden om deze op te vragen bij de inschrijving in de opvang. **Enkel een authentieke akte** (gerechtelijk vonnis of een notariële akte) **is officieel bindend**. Op andere afspraken of documenten (bijvoorbeeld een onderling afgesproken, schriftelijke overeenkomst, of het resultaat van een bemiddeling in familiezaken) kunnen ouders steeds terugkomen.
- Ouders hebben recht op privacy en zijn bijgevolg niet verplicht om de (volledige) authentieke akte te tonen of te overhandigen aan de opvang, maar dan kan de kinderopvang er ook geen rekening mee houden. Om rekening te kunnen houden met de regeling heeft de opvang het stuk uit de authentieke akte nodig waarin de regeling omschreven staat mét de datum van de akte.
- Wettelijk gezien zouden ouders hun kind kunnen bezoeken in de opvang tijdens de periode dat de kinderen wettelijk bij hen verblijven of bij hen op bezoek zouden moeten komen. Dit komt soms voor als de ene ouder het contact tussen het kind en de andere ouder belet. Het is goed om hierover als opvang een duidelijke visie te hebben en die op te nemen in het huishoudelijk reglement. Op die manier heeft men een houvast om op terug te vallen, indien er discussies met ouders ontstaan.

4 HET RECHT OP INFORMATIE OVER DE KINDEREN

Elke ouder heeft recht op informatie over zijn/haar minderjarig kind, tenzij dit uitdrukkelijk anders vermeld staat in een authentieke akte (een gerechtelijk vonnis of een notariële akte). **De opvang mag er hierbij van uitgaan dat de ene ouder de andere informeert. Maar wanneer beide ouders vragen om hen elk afzonderlijk te informeren, moet de kinderopvang hier natuurlijk gevolg aan geven (tenzij hiervoor een beperking opgelegd wordt in een authentieke akte).**

Deze info wordt bij voorkeur **rechtstreeks overgemaakt aan de ouders** en niet via bijvoorbeeld de draagtas/boekentas van het kind. Op die manier wordt het kind niet verantwoordelijk gesteld voor het overbrengen van informatie.

Aangezien ook kinderen recht hebben op privacy, kunnen **enkel de juridische ouders (of voogd) informatie over hun kind krijgen van de kinderopvang**. Stiefouders, grootouders, ... nemen soms wel de dagelijkse zorg van een kind op, maar oefenen zoals hoger reeds vermeld geen ouderlijk gezag uit over het kind. Zij hebben dan ook geen recht op informatie van de opvang over het kind, bijvoorbeeld bij een overleg,

tenzij met toestemming van beide ouders. Het is uiteraard wél zo dat elke ouder zelf informatie over het kind mag doorgeven aan derden.

5 OPVANGFACTUREN

Wettelijk gezien zijn **beide ouders verantwoordelijk** voor het betalen van de kosten die gemaakt werden t.a.v. hun minderjarige kinderen, dus ook voor opvangkosten, tenzij anders bepaald werd via een authentieke akte. Het is daarom belangrijk om bij de inschrijving hierrond duidelijke afspraken te maken met de inschrijvende ouder.

Het is een misvatting dat de facturen altijd dienen overgemaakt te worden aan de ouder bij wie het kind het hoofdverblijf heeft.

Indien de kinderopvang beslist om in samenspraak met de ouders de facturen op te splitsen, dan kan dit. Wanneer de ouderbijdrage gerelateerd is aan het inkomen, wordt er per ouder een inkomenstarief bepaald met een eigen kindcode.

Fiscale attesten worden afgeleverd aan diegene die de factuur betaalde.

6 OPNEMEN VAN HET INLICHTINGEN-FORMULIER IN HET KINDDOSSIER

Het is belangrijk dat de gegevens uit het inlichtingenformulier bij elke wijziging worden doorgegeven aan de kindbegeleiders, omdat deze informatie in hoogconflictueuze scheidingssituaties van groot belang is. Elke kinderopvang kan hiervoor uiteraard haar eigen systeem gebruiken.

² Onderwijsgerelateerde informatie: rapporten, info over schoolactiviteiten en oudercontacten, info medisch schooltoezicht, info over de psychosociale evolutie, ...

Tips

1 Bij de inschrijving van een kind van niet-samenlevende ouders door één van de ouders

- Voer een open gesprek over de relatie met de andere ouder.
- Vraag de identificatiegegevens op van de andere ouder.
- Vraag naar de eventuele verdeling van het ouderlijk gezag.
- Vraag ook naar de eventuele omgangs- en/of verblijfsregeling.
- Geef mee dat wijzigingen best zo snel mogelijk doorgegeven worden.
- Vraag of de andere ouder spontaan mag gecontacteerd worden over de inschrijving van het kind en betrokken mag worden bij de ouderwerking.
- Zo niet, bevestig dat dit niet zal gebeuren zonder akkoord van de inschrijvende ouder, maar wijs erop dat informatie wel moet worden doorgegeven wanneer de andere ouder er om vraagt.
- Hou er rekening mee dat de andere ouder zich kan verzetten tegen de inschrijving; dit moet dan wel gebeuren via de familierechtbank.
- Denk er op voorhand al eens over na hoe je omgaat met de andere ouder die plotseling aan de deur staat.

2 Bij de inschrijving van een kind van niet-samenlevende ouders door beide ouders of wanneer ouders van reeds opgevangen kinderen uit elkaar gaan.

- Maak met iedere ouder een schriftelijke overeenkomst op.
- Stem de afspraken met beide ouders zo veel mogelijk op elkaar af.
- Wanneer de ouderbijdrage gerelateerd is aan het inkomen, wordt er vanaf de afzonderlijke domiciliëring per ouder een inkomenstarief bepaald met een eigen kindcode.
- Hou rekening met eventuele verschillen in opvoedingsgewoonten in de beide thuissituaties en in de opvang:
- Bekijk mogelijke verschillen in aanpak samen met de ouders.
- Het is aan jou of je de aanpak in de opvang aanpast of niet. Belangrijk is dat jij en de ouders elkaars aanpak kennen en respecteren, ook al zijn jullie het niet altijd met elkaar eens.
- Praat over de verschillen die je moeilijk vindt. Het gaat niet om wat het beste is, wel om wat verschilt.
- Heeft het kind het (te) moeilijk met deze verschillen? Werk dan samen met de ouders een nieuwe aanpak uit.

Info

voor de ouders

HET OUDERLIJK GEZAG EN DE KINDEROPVANG

1 OUDERLIJK GEZAG

Ouders oefenen volgens de Belgische wet in principe **altijd samen** het ouderlijk gezag over hun kinderen uit tot deze meerderjarig (=18 jaar) zijn. Het maakt hierbij niet uit of de ouders nooit getrouwd waren, getrouwd of gescheiden zijn, of al dan niet samenleven.

In de wet heet dit 'co-ouderschap' of 'gezagsco-ouderschap'. **Co-ouderschap wil dus NIET zeggen dat de kinderen evenveel bij elke ouder wonen.**

Het moet wel gaan om *juridische* ouders, dus de personen die bij de dienst Burgerlijke Stand vermeld staan als ouders.

CO-OUDERSCHAP betekent:

- **dat ouders allebei RECHT hebben:**
  - > op eerbied en respect van hun kind
  - > op persoonlijk contact met hun kind
  - > op informatie over hun kind én
  - > om mee alle beslissingen te nemen over de opvoeding van het kind en zijn bezittingen, tot het de leeftijd van 18 jaar bereikt heeft.

Ouders moeten dus altijd **samen** alle belangrijke opvoedingsbeslissingen nemen over hun kind. Bijvoorbeeld: ouders zouden samen moeten beslissen waar hun kind ingeschreven wordt in de kinderopvang.

Als één ouder een beslissing neemt, dan mogen andere mensen of diensten, zoals de opvang, er echter wel van uitgaan dat de andere ouder akkoord gaat met die beslissing. Alleen als het voor de kinderopvang duidelijk is dat de twee ouders niet hetzelfde willen, moet altijd de toestemming van de beide ouders gevraagd worden. Een kinderopvang die niet weet dat er een conflict is tussen ouders, kan een kind dus inschrijven op vraag van één ouder. Wanneer de kinderopvang wél op de hoogte is van een conflict over de inschrijving van een kind of hierover twijfels heeft, is de inschrijving van het kind enkel geldig als beide ouders hun toestemming geven.

- **dat ouders ook PLICHTEN hebben tegenover hun kinderen.**

Ze moeten:

- > respect hebben voor hun kind én
- > zorgen voor zijn/haar levensonderhoud, opvoeding en opleiding.

- **dat ouders ook AANSPRAKELIJK zijn** voor hun minderjarige kinderen. Dit betekent dat zij de schade moeten betalen die hun kinderen (door onzorgvuldigheid of foutief gedrag) veroorzaakt hebben.

Alleen de familierechter kan een **uitzondering** maken op het co-ouderschap door het ouderlijk gezag exclusief aan één ouder toe te kennen. Deze ouder kan dan alle beslissingen over het kind **alleen** nemen. De andere ouder heeft ook in dat geval nog steeds recht op persoonlijk contact met zijn of haar kind, én het recht op informatie over zijn of haar kind.

In de praktijk wordt ten slotte ook aanvaard dat één ouder **alleen** een kind kan inschrijven in de opvang wanneer de inschrijving (enkel) gebeurt voor de periode waarin het kind bij de inschrijvende ouder verblijft.

2 VERBLIJFS- EN OMGANGSREGELING

Wanneer ouders niet samenwonen, kunnen kinderen bij één ouder wonen, of afwisselend bij beide ouders. Als een kind afwisselend bij beide ouders woont, is dit geregeld in een **verblijfsregeling**. Als een kind bij één ouder woont, dan gaat het regelmatig op bezoek bij de andere ouder en wordt dit vaak geregeld in een **omgangsregeling**.

Ouders kunnen samen zélf afspraken maken over de verblijfs- en omgangsregeling. Indien ze deze afspraken laten opnemen in een akte opgemaakt door de notaris of officieel laten bevestigen door de familierechter (bijvoorbeeld: het resultaat van een bemiddeling in familiezaken kan gehomologeerd worden door de rechter) zijn deze afspraken bindend voor de ouders én voor derden, zoals bijvoorbeeld de opvang.

Wanneer ouders samen **geen afspraken kunnen maken**, moeten ze een gerechtelijke procedure starten. De familierechter zal dan een verblijfs- of omgangsregeling vastleggen in zijn vonnis. Ook dit vonnis moet nageleefd worden door ouders én door derden zoals bijvoorbeeld de kinderopvang.

In principe kan elke ouder steeds zijn/haar kind afhalen van de opvang. Bij conflicten tussen ouders moet de verblijfs- en omgangsregeling zoals die vastgelegd werd in een akte opgemaakt door een notaris of in een gerechtelijk vonnis, uitgevoerd worden. Dit geldt dus ook voor de kinderopvang. Deze kan hier echter alleen rekening mee houden, wanneer ze op de hoogte is van deze officiële regeling en in het bezit is van een kopie hiervan.

→ *Tip: geef dus zo snel mogelijk de officiële verblijfs- en omgangsregeling door aan de kinderopvang. Zo kan de kinderopvang er rekening mee houden.*

Elke ouder kan tijdens de periode dat het kind wettelijk bij hem of haar verblijft, ook iemand aanduiden om het kind in zijn of haar plaats af te halen.

→ *Tip: geef de namen en contactgegevens van deze personen door aan de kinderopvang. Verandert er iets? Laat de kinderopvang dit steeds onmiddellijk weten.*

3 HET RECHT OP INFORMATIE OVER HET KIND

Elke ouder heeft recht op informatie over hoe zijn of haar kind het stelt in de opvang, tenzij dit uitdrukkelijk anders vermeld staat in een gerechtelijk vonnis of een akte opgemaakt door een notaris.

De kinderopvang mag er hierbij van uitgaan dat de ene ouder de andere informeert. Wanneer een ouder echter informatie opvraagt, moet deze doorgegeven worden. Ook wanneer ouders vragen om elk afzonderlijk geïnformeerd te worden, moet de kinderopvang hierop ingaan.

→ *Tip: geef uw contactgegevens duidelijk door aan de kinderopvang. Contacteer de kinderopvang als u bepaalde informatie niet ontvangt, of als uw contactgegevens wijzigen.*

Aangezien ook kinderen recht hebben op privacy, kunnen enkel de ouders (of voogd) informatie over hun minderjarige kind krijgen van de opvang. Stiefouders, grootouders, ... nemen soms wel de dagelijkse zorg op voor een kind, maar oefenen geen ouderlijk gezag uit over het kind. Zij hebben dan ook geen recht op informatie over het kind tenzij met toestemming van beide ouders.

→ *Tip: informeer de opvang duidelijk wie informatie mag krijgen over uw kind. Elke ouder mag natuurlijk zelf informatie over het kind doorgeven aan derden.*

Interessante adressen & links

CONSULT EN ADVIES VOOR PROFESSIONELEN

tZitemzo (vroeger Kinderrechtswinkel vzw):

09 234 19 72 - www.tzitemzo.be

Gratis en anoniem juridische informatie en advies over kinderrechten, de wet en minderjarigen.

Infolijn Kind en Gezin:

078 150 100 - www.kindengezin.be

De Kind en Gezin-Lijn kan je telefonisch of via e-mail bereiken.

Heb je een dringende vraag, neem dan steeds telefonisch contact op! Minder dringende vragen kan je ook via e-mail stellen.

INFO EN ADVIES VOOR OUDERS EN/OF KINDEREN

tZitemzo (vroeger Kinderrechtswinkel vzw):

09 233 65 65 - www.tzitemzo.be

Gratis en anoniem juridische informatie en advies over kinderrechten, de wet en minderjarigen.

Justitiehuis - eerstelijnspermanentie:

www.justitiehuisen.be

Gratis en anoniem advies door advocaten en justitieassistenten omtrent niet-samenlevende ouders.

CAW - Onthaal:

078 150 300 - www.caw.be

Gratis informatie en advies omtrent hulp- en dienstverlening voor niet-samenlevende ouders: bemiddeling in familiezaken (scheidings- en ouderschapsbemiddeling), juridische procedures, begeleiding bij verwerking van de scheiding, ouderschapstherapie, opvoedingsondersteuning, bezoekerimte. CAW-onthaal kan doorverwijzen naar gepaste hulp binnen of buiten het CAW.

CAW - JAC:

www.jac.be

Gratis en anoniem informatie en advies over alle welzijnsvragen waar jongeren tussen 12-25 jaar mee bezig zijn.

Het JAC kan doorverwijzen naar gepaste hulp binnen of buiten het CAW.

Infolijn Kind en Gezin:

078 150 100 - www.kindengezin.be

De Kind en Gezin-Lijn kan je telefonisch of via e-mail bereiken.

Heb je een dringende vraag, neem dan steeds telefonisch contact op!

Minder dringende vragen kan je ook via e-mail stellen.

Interessante adressen & links

INTERESSANTE LINKS

www.omgaanmetvechtscheiding.be

Info en tools voor professionals over (hoogconflicteuze) scheiding.

www.kindengezin.be/kinderopvang/info

Algemene info, adressen, brochures en formulieren voor ouders en kinderopvanginitiatieven.

www.tzitemzo.be

Juridische info over kinderrechten en Belgisch jeugdrecht voor kinderen, ouders en professionals.

www.tweehuizen.be

Info voor ouders, kinderen en professionals rond scheiding.

www.expoo.be

Informatie over opvoeden, opvoedingsondersteuning en de leefomgeving van kinderen en jongeren, maar ook methoden, technieken en instrumenten ter ondersteuning van het brede werkveld.

www.vcok.be

Vormingscentrum gespecialiseerd in opvoeding, kinderopvang en bemiddeling.

INTERESSANTE FOLDERS

't Zitemzo Jeugdrecht ... als ouders uit elkaar gaan:

infocarte voor professionals, tZitemzo vzw, 2015.

't Zitemzo Kids ... als ouders uit elkaar gaan:

infocarte voor kinderen (8-12 jaar), tZitemzo vzw, 2015.

't Zitemzo Kids ... als je gehoord wordt door de rechter:

infocarte voor jongeren (8-12 jaar), tZitemzo vzw, 2016.

't Zitemzo ... als ouders uit elkaar gaan:

infocarte voor jongeren (+12 jaar), tZitemzo vzw, 2015.

't Zitemzo ... als je gehoord wordt door de rechter:

infocarte voor jongeren (+12 jaar), tZitemzo vzw, 2017.

Colofon

DEZE BUNDEL WERD ONTWIKKELD DOOR DE WERK GROEP HOOGCONFLICTUEUZE SCHEIDING

De werkgroep HoogConflictueuze Scheiding (HCS):

- werkt in opdracht van de Netwerkstuurgroep Integrale Jeugdhulp Deinze-Eeklo-Gent.
- is samengesteld uit vertegenwoordigers van:
  - > Centra voor Leerlingenbegeleiding uit de regio Deinze - Eeklo - Gent
  - > Centrum Algemeen Welzijnswerk Oost-Vlaanderen, regio Gent-Eeklo
  - > Centrum Zon-Maan
  - > Columbusproject - vzw Oranjehuis
  - > Huis van de Mens
  - > Justitiehuis Gent
  - > Kind en Gezin
  - > Regionaal Centrum Geestelijke Gezondheidszorg Deinze-Eeklo-Gent
  - > Solidariteit voor het Gezin - Dienst Kinderzorg
  - > Stad Gent - Dienst Kinderopvang
  - > tZitemzo vzw (vroeger Kinderrechtswinkel)
  - > Vertrouwenscentrum Kindermishandeling Oost-Vlaanderen
  - > Welzijnsoverleg Regio Gent
- werkt rond preventie in het kader van hoogconflictueuze scheidingssituaties.
- ontwikkelt instrumenten, verzamelt informatie en wil intersectorale uitwisseling en samenwerking bevorderen voor de verschillende beroepsgroepen die geconfronteerd worden met kinderen wiens ouders verwickeld zijn in een hoogconflictueuze scheiding.
- www.omgaanmetvechtscheiding.be

Met de steun van

Uitgavedatum: 2016

Deze bundel werd gelay-out en gedrukt met de steun van Kind en Gezin en Lions Club De Pinte Millennium naar aanleiding van het lanceermoment op 28 november 2016.

